

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

Journalnummer: 2009-0104

Klageren: XX

Indklagede: FynBus

Klagen vedrører: En kontrolafgift på 5.800 kr. Misbrug af periodekort.

**Ankenævnets
sammensætning:** Formand Tine Vuust
Bjarne Lindberg Bak (2 stemmer)
Claus Jørgensen
Torben Steenberg

SAGSFREMSTILLING:

Klageren reklameret til indklagede: E-mail af 18. maj 2009.

Klagegebyr modtaget i ankenævnet: 3. juni 2009

Sagens faktiske forhold: Klagerens datter på 16 år rejste med FynBus den 5. maj 2009, hvor hendes rejsehjemmel blev kontrolleret. Hun var i besiddelse af et stamkort med chip, men ikke kvitteringsdelen.

FynBus har ifølge hjemmesiden følgende retningslinier for benyttelse af periodekort:

"Værdikortet skal, inden det tages i brug betales via Post Danmark eller et pengeinstitut. Det er desværre ikke muligt at betale kortet via egen postgiro/netbank, da kortet skal være kvitteret med et "gammeldags" gummistempel i det felt, der er beregnet til Post Danmarks kvittering. Den underskrevne del af blanketten skal bruges som gyldig rejsehjemmel. Efter kvittering foldes værdikortet og indsættes i højre lomme i plastikuiet. Værdikortet udgør sammen med det tilhørende stamkort nu periodekortet, som er gyldigt til et ubegrænset antal rejser på den strækning og den periode, som står på kortet. Kortet er strengt personligt og må kun benyttes af kortet ejer. Periodekortet skal vises til kortlæseren, som er ved indgangen i bussen samt til chaufføren. Hvis kortet glemmes, må der løses billet."

I brev af 14. maj 2009 til klagerens datter opkrævede FynBus 11.110 kr. med henvisning til, at hun havde benyttet buskortet i perioden 2. juli 2008 til 5. maj 2009 uden betaling. Forbruget udgjorde 5.310 kr. hvortil kom kontrolafgift på 5.800 kr. for hver måned, kortet havde været brugt.

I e-mail af 18. og 19. maj 2009 afviste klageren at betale kontrolafgiften, idet datteren havde benyttet kortet i god tro, da dette havde lyst grønt ved hver kortaflæsning, hvorfor hun havde troet, at forældrene havde foretaget betaling. Klageren indvilgede i at betale for det reelle forbrug.

FynBus fastholdt kravet om den fulde betaling og henviste til, at datteren ifølge FynBus' data havde haft et periodekort på strækningen Odense - Otterup i perioden 1. april - 30. juni 2008, at der efter den tid var rejst frem til den 5. maj, hvor hun blev kontrolleret i bussen, at hun havde forevist stamkortet fra sit periodekort, men at det periodekort, som hun rejste på bestod både af stamkort og postkvittering, hvorfor der efter FynBus' opfattelse var rejst under foregivelse af, at der blev rejst på en korttype, som udelukkende bestod af stamkortet. FynBus gjorde gældende, at det var misbrug, hvis der rejses på et periodekort uden forudgående betaling, og at når der rejses uden forudgående betaling, opkræves forbruget og en kontrolafgift pr. måned, men reelt kunne der udstedes en kontrolafgift for hver gang, man uberettiget var i bussen. FynBus anførte, at der herefter var opkrævet 1000 kr. for de første 2 måneder i kontrolafgift og 600 kr. i de efterfølgende 8 måneder, hvortil kom gældende takst for strækningen Odense - Otterup.

De relevante bestemmelser i rejsereglerne for FynBus er gengivet her:

PERIODEKORT

Periodekortet er gyldigt til rejser med bus og tog indenfor FynBus' område.

Periodekortet består af et etui, et stamkort med fastsiddende, vellignende billede samt et betalt girokort.

Forudsætningen for brug af denne type rejsehjemmel er, at chaufføren på baggrund af et vellignende foto på rejsehjemmel kan identificere passageren. Ansigtet skal være synligt ved billettering.

Periodekortet, der skal bestilles hos FynBus eller på en kortudstedende DSB-station på Fyn, er først gyldigt, når girokortet er betalt og kvitteret. Såfremt der ved den elektroniske billettering er uoverensstemmelse med det gyldige girokort, er det altid det gyldige girokort, der er gældende.

Ved bestilling af kortet første gang skal du fremsende et billede. Ekspeditionstiden er normalt 4 hverdage og kortet udstedes til minimum to zoner.

Kortet er personligt og må kun benyttes af den, det er udstedt til. Det skal forevises åbent ved hver påstigning.

Billedlegitimation skal forevises på forlangende.

Kortet er i gyldighedsperioden gyldigt til et ubegrænset antal rejser på direkte ruter mellem den start- og slutzone, der er anført på kortet. Gyldighedsperioden er en vilkårlig sammenhængende periode fra 30 til 365 dage.

MISBRUG

Det betragtes som misbrug af billetter og kort, hvis man for eksempel:

- bruger billetter og kort, der er udstedt til andre eller
- ændrer i afstempling eller tekst

Misbrugte billetter og kort inddrages.

Ved misbrug af personlige kort som periodekort, uddannelseskort, SU-kort og E/P-kort kan man miste retten til at købe denne type kort i fremtiden.

Ved mistanke om forfalskning eller andet strafbart misbrug overgives sagen til politiet.

BILLETKONTROL

Passagerer, der ikke har gyldig billet eller kort, når de bliver kontrolleret af FynBus' kontrolpersonale, skal betale en kontrolafgift.

Kontrolafgiften fastsættes af FynBus og er p.t. på 600,00 kr. Betaler man ikke beløbet kontant ved opkrævning i bussen, har man pligt til straks at oplyse navn og adresse samt forevise legitimation. Kontrolafgiften kan inddrives ved udpantning.

Kontrolpersonalets afgørelse er gældende. Kontrolpersonalet er forsynet med et særligt legitimationskort.

FynBus kan ligeledes udstede kontrolafgift i forbindelse med chaufførernes kontrol af billetter og kort, hvis det kan dokumenteres at kunden har kørt uden gyldig rejsehjemmel.

Ved evt. klage til FynBus over kontrolafgift - se afsnittet "Klager".

BILLETTERING

Du skal købe eller fremvise gyldig billet eller kort ved påstigning af bussen. Det er dit eget ansvar at være korrekt billetteret. Oplys derfor, hvor du skal hen samt fremvis tydeligt din billet/kort så chaufføren kan se den.

AFVISNING AF PASSAGER

Passagerer, som er berusede eller som ved deres opførsel forulemper eller på anden måde er til gene for eller forventes at blive til gene for chaufføren eller de øvrige passagerer, kan afvises eller bortvises fra bussen.

Chaufføren kan også afvise passagerer, som ikke har eller ikke vil anskaffe gyldig billet eller kort.

Chaufføren har ansvaret for at rejsereglerne bliver overholdt og kan bortvise passagerer, der ikke følger chaufførens anvisninger. Chaufførens fortolkning af rejsereglerne er umiddelbart gældende."

Om brug af periodekortet er anført følgende på www.bybussen.dk, der administreres af FynBus:

"Sådan bruger du kortet

Kortet er til selvbetjening på kortlæseren, der hænger ved siden af chaufføren.

På kortlæseren står "Vis kort"

Du skal holde kortet ind foran kortlæseren. Det kan tage op til 2-3 sekunder før kortet registreres i kortlæseren. Vær opmærksom på, at der kun må være ét kort i læsefeltet ad gangen.

Kortet er personligt, og du skal på forlangende vise det til chaufføren eller andet kontrolpersonale og i øvrigt opbevare det på dig under hele rejsen. Du skal billettere med kortet, hver gang du stiger på en bus.

Grønt lys

Når dit kort er godkendt, lyser kortlæserens grønne lampe, og du hører et "bib". I displayet vises kortets gyldighed.

Gult lys

Hvis kortlæserens lamper lyser både grøn og gult, betyder det, at der er mindre end 6 dage tilbage af perioden.

Rødt lys

Hvis den røde lampe lyser, er kortet tomt eller spærret. Så skal du betale kontant hos chaufføren.

Har du mistanke om, at der er noget galt, kan du kontakte FynBus.”

PARTERNES KRAV OG BEGRUNDELSER:

Klageren: Ønsker kontrolafgiften på 5.800 kr. nedsat til 0 kr., og har til støtte herfor gjort gældende,

at der ikke er tale om misbrug, idet datteren har handlet i god tro, da hendes kort i hele brugsperioden har aktiveret grøn indikator for gyldighed, hvilket fremgår af hjemmesiden om brug af periodekortet,

at der må være en fejl ved kortet eller terminalernes udstyr, hvilket FynBus burde have undersøgt, inden de sendte opkrævningen,

at det undrer ham, at FynBus ikke på et tidligere tidspunkt har fundet anledning til at reagere over for brug af kortet, spærret dette og dermed sikret rød indikator ved brug, samt

at det bør vurderes, om det er rimeligt at sende regninger til en person på 16 år (15 år ved det påståede misbrugs begyndelse).

Indklagede: Fastholder kravet om betaling af kontrolafgifterne på i alt 5.800 kr., og har til støtte herfor gjort gældende,

at der er truffet afgørelse ud fra det forbrug, FynBus kan se, der har været på kortet,

at de har henholdt sig til rejsereglernes bestemmelse om billettering og kontrolafgift, samt

at der er rejst på et periodekort, hvor der sidder et stamkort, som er elektronisk i højre side og en kvitteringsdel i venstre, og på denne periodekortformular står anført, hvorledes passageren skal forholde sig.

BILAG TIL SAGEN:

Kopi af parternes korrespondance.

ANKENÆVNETS BEMÆRKNINGER: Indledningsvis bemærkes, at sagen alene omhandler opkrævningen af kontrolafgift.

Ankenævnet lægger til grund, at klagerens datter rejste med et buskort med chip i en periode, der strakte sig over 10 måneder, selv om der ikke var betalt herfor.

I lov om trafikkselskaber af 24. juni 2005 § 29, stk. 1 fremgår, at et trafikkselskab kan fastsætte kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billet eller kort).

I henhold hertil har FynBus i sine rejseregler anført følgende om kontrolafgift: "Passagerer, der ikke har gyldig billet eller kort, når de bliver kontrolleret af FynBus' kontrolpersonale, skal betale en kontrolafgift. Kontrolafgiften fastsættes af FynBus og er p.t. på 600 kr. FynBus kan ligeledes udstede kontrolafgift i forbindelse med chaufførernes kontrol af billetter og kort, hvis det kan dokumenteres, at kunden har kørt uden gyldig rejsehjemmel."

Det fremgår endvidere af rejsereglerne, at passageren er ansvarlig for at være i besiddelse af gyldig rejsehjemmel, at buschaufføren kan afvise en passager, der ikke vil eller kan fremvise gyldig billet eller kort, og at misbrugte billetter eller kort inddrages.

Det fremgår ikke af rejsereglerne, at der kan ske opkrævning af kontrolafgift for hver gang et dokumenteret misbrug har fundet sted, og der er i øvrigt ikke hjemmel hertil i lov om trafikelskaber.

Ifølge rejsereglerne er retsvirkningen af misbrug af kortet derimod, at dette inddrages.

På denne baggrund finder ankenævnet, at FynBus ikke har godtgjort at have tilstrækkelig hjemmel til at opkræve mere end én kontrolafgift på 600 kr. i forbindelse med den konkrete kontrol, hvor det blev konstateret, at klagerens datters rejsehjemmel var ugyldig.

For så vidt angår det forhold, at der sendes opkrævning af kontrolafgift til mindreårige, bemærker ankenævnet, at det i retspraksis er fastslået, at kontrolafgift kan pålægges og opkræves mindreårige, og at værgemålsloven ikke er til hinder herfor.

Ankenævnet træffer herefter følgende

AFGØRELSE:

FynBus er ikke berettiget til at opretholde kravet om klagerens datters betaling af flere kontrolafgifter på i alt 5.200 kr.

Men klagerens datter er forpligtet til at betale én kontrolafgift på 600 kr. for i kontrolsituationen at have rejst uden gyldig rejsehjemmel. Beløbet skal betales inden 30 dage efter modtagelsen af afgørelsen, jf. ankenævnets vedtægter § 8.

FynBus skal i medfør af lov om forbrugerklager § 17, stk. 3 som tilsluttet selskab i sagsomkostninger til Ankenævnet for Bus, Tog og Metro betale 10.000 kr. inkl. moms, jf. vedtægtens § 18, stk. 2, jf. bilag A og § 9 i bekendtgørelse om omkostninger ved godkendte private klagenævn.

Beløbet skal betales inden 30 dage efter, at indklagede har modtaget ankenævnets opkrævning.

Hvis FynBus ikke vil anse sig for bundet af afgørelsen, skal dette meddeles ankenævnets sekretariat skriftligt inden 30 dage efter afgørelsens dato. FynBus' navn vil herefter blive offentliggjort på en liste på ankenævnets hjemmeside, med mindre FynBus anlægger sag ved domstolene om de forhold, som klagen har omfattet.

Da klageren har fået delvist medhold i klagen, tilbagebetaler ankenævnet klagegebyret på 160 kr. til klageren, jf. vedtægtens § 6, stk. 4.

På ankenævnets vegne, den 12. oktober 2009.

Tine Vuust
Nævnshoved